

Nalunaarusiaq
takussutissartalik
Kalaallit Nunaanni -
Nunalerinerup aningaasaqarniarnera

Nunalerinerup aningaasaqarniarneranut atasumik suleqatigiissitaliamit suliarineqartoq, Inatsiartut 2007-mi upernaakkut katersuunnerannut atatillugu Nunalerinermut politikkip nalunaarusiorneqarneranut atatillugu oqallinnermi pilersinneqarsimasoq.

Siulequt

Kalaallit Nunaanni nunalerinikkut inuussutissarsiorneq inuussutissanik nammineq pilersornitsinnut ukiorpassuangualersuni malunnaateqaleriartorsimavoq. Tunisassiorneq annertusisimaqaaq, annikitsumik tunisassiornermiit 2006-imi savaaqqat 21.000 angullugit tunisassiarineqarsimammata.

Nunalerinermik inuussutissarsiutillit Siumup Atassutillu naalakkersuisooqatigiinnermi isumaqati-giissutaanni anguniakat ilaat piviusunngortinnissaannut qanillattungaatsiarsimavaat tassalu "Nunaa-teqarnermik ineriartortitsinermi naatitanik nunatta imminut pilersornerulernissaa siunertarineqas-saaq". Nammineq inuussutissanik pilersornerup annertusiartortinnissaani pisariaqartinneqartuarpoq nunalerinermut tapiissuteqarnissamik, tunisassiorneq ineriartortittuarneqassappat. Ukiuni aggersuni nunatsinni nunalerinermik inuussutissarsiutillit ineriartortitsinerminni annertuumik unammilligassa-qarput, tunisassiornermik aningaasarsiorinikkut akilersinnaasumik qulakkeerumallugu. Ukiut qaan-giuttut annertuumik ikummatissat savanullu nerukkaatissat akimikkut qaffariarujussuarsimapput. Akitsoriaatit savat savaaqqallu tunineranni akiinut nallersuunneqarsinnaanatik. Tamatumalu kingu-nerisaannik nunalerinermik inuussutissarsiutillit isertitamikkut annertuumik pakasarneqarsimapput, taamaattumik pingaaruteqarluinnarpoq nunalerinermi inuussutissarsiutilinnut ataasiakkaanut periar-fissiisoqarnissaa tamatuma illua'tungilernissaannut soorlu annertunerusumik narsaasiortitserinikkut nerukkaatissanut akisuunut illua'tungiliisussamik.

Nalunaarusiami takussutissartallimmi nassuiaatigineqarpoq aningaasarsiornerup inissisimaneramik aammalu Kalallit Nunaanni nunalerinikkut ineriartortitsinermit aningaasaliinissamik pisariaqartitsi-soqarneranik.

Finn Karlsen

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq.

	Siulequt	2
1.	Aallaqqaasiut	4
2.	Nunalerineq ullumikkut.	5
	2.1 Nunalerinerup aningaasaqarniarnera.	5
	2.1.1 Nunalerinermik suliaqartut aningaasaqarniarnerannik misissueqqissaarnek.	6
	2.2 Eqikkaagallarnek	9
3.	Ullumikkut nunalerinermut tapersiisarnek	9
	3.1 Pisortanit aningaasaliissutit	10
	3.2 Eqikkaagallarnek	11
	3.3 Nunalerinermik inuussutissarsiummut tapiissutit	11
	3.4 Eqikkaaneq	13
4.	Maskiinat atortuutillu	13
5.	Ingerlatsinermi illuutinut aningaasaliissutissatut pisariaqartitat	14
6.	Kinguaassiortussanut atugassatut attartornerit.	14
7.	Narsaasioarneq	15
	7.1 Eqikkaagallarnek	15
8.	Erngup nukinganik innaallagissiorfeeqqat.	16
	8.1. Eqikkaagallarnek	16
9.	Ukioq 2015 tikillugu Nunatsinni nunalerinermut aningaasaliissutissatut pisariaqartitat	16
10.	Siunissami Kalaallit Nunaani nunalerineq	18
11.	Eqikkaaneq	19

Bilag-it ilanngunneqartut

Bilag 1, savaasiviit nalunaarsorneqarneri

1. Allaqqaasiut:

Partiit Inatsisartuni ilasortaatitallit Kalaallit Nunaanni nunalerineq pillugu 2007-imi oqallisigim-massuk soqutigineqarluarsimavoq. 2007-mi upernaakkut ataatsimiinnermi nunalerineq pillugu nas-suiaat sukumiisumik Inatsisartuni oqallisigineqarpoq. Nunalerineq pillugu Nassuiaat 2007-imi upernaakkut Inatsisartut aalajangiuppaat Kalaallit Nunaanni nunalerinermi aningaasarsiorneq pil-lugu misissueqqissaarisooqassasoq.

Nunaateqarnermi aningaasaqarneq tassungalu tunngatillugu aningaasaliisoqarnissamut pisariaqar-titsineq takutinniarlugu upernaakkut 2007-imi suleqatigiissitaliamik pilersitsisoqarpoq. Suleqatigiis-sitaliaq sisamariarluni ataatsimiissimavoq. Suleqatigiissitaliaq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Pisortaqaqfimminkaanniit, Nunalerinermut Siunnersorteqarfimmiit aammattaq Savaatillit Peqatigiit Suleqatigiissut siunnersortaanniit ilasortaaffigineqarpoq.

2008-mut Aningaasanut inatsimmi kontomi pingaarnermi 20.11.70-imi allasimasooqarpoq ”Sulini-utinut nutaanut sillimmatit” (Ingerlatsinermut aningaasaliissutit) ima: “Naalakkersuisut nunaleriner-mik inuussutissarsiuteqarnermi aningaasaqarnermik tapiissutinillu pisariaqartitsinermik misissueqqissaartussanik suleqatigiissitaliorput. Kontumit pingaarnermi matumangga ukiumut 4 mio. kr.-it sillimasiunneqarput nunalerinermut tunngasunut aningaasaliissutinik iluarsinermut atatillugu atugassannagortinneqarsinnaasunik”.

Uanilu suleqatigiissitaliap naammassillugu suliarisimasaat saqqummiunneqarpoq.

2007-mi Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinneranni partiininkaanniit ullormi oqaluuserisassatut siunnersuutit imak oqaasertaqartut saqqummiunneqarput:

Siumuminngaanniit Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuutigineqarpoq savaateqarfinni attaveqaateqarniarnerup innaallagiaqarnerullu siuarsarneqarnissaanik, tamannalu akuersissutigineqarpoq.

Atassuminngaanniit siunnersuutigineqarpoq Inatsisartut aalajangiiffigissagaat Naalakkersuisut pisussaaffilerneqassasut suliaasasunik siuarsaasoqarnissamik tassungalu atasumik nunaateqarfinnik taakkunungalu atasumik illuutinik ingerlatitseqqiinnissat, taamaalilluni pisisoq periarfissaqalernias-sammat Namminersornerullutik Oqartussat attartornissamut nunaateqarfimmut atasumik illuutinut assinganik ingerlatsinermi illuutinut, nersutaatinut/uomasuutinut, maskiinanut kiisalu nunaatinik atuinnissamik piginnittussaataitanermut atorneqartussanik siuarsaanissani kiisalu siunnersuutigineqarlunittaag Inatsisartut aalajangiiffigissagaat Naalakkersuisut pisussaaffilerneqassasut aningaaserivinnut atorniarnernut atatillugu pisortat qulakkeerinnissuseqarsinnaassasut erngup nukinganik innaallagissiorfeeqqanik pilersitsiniarnernut atatillugu.

Siunnersuutit taakkua Inatsisartunit akuersissutigineqarput.

Demokraatininkaanniit siunnersuutigineqarpoq Inatsisartut aalajangiiffigissagaat, Naalakkersuisut pisussaaffilerneqassasut nunalerinermut politikkiornissamik, Nunatsinni nunalerinermik inuussu-tissarsiornerup sinaakkutassiorneqarnissaani qulakkeerinnittussamik, ukiumi tulluuttuni pisariaqalertussammat, Kalaallit Nunaat nammineerluni inuussutissanik pitsaanerpaanik tunisassiulernissaa, nunatta pissarititaanik atorluannissaq qulakkeermallugu tassungalu atasumik inuussutissarsiutip iluani ineriartortitsinissaq aamma pitsannorsaannissaq periarfissikkumallugu. Siunnersuut akuersissutigineqanngilaq.

Inuit Ataqatigiinninngaanniit inatsisartut aaliangiiffigisassaattut siunnersuutigineqarpoq Inatsisartut aningaasaateqarfimmik pilersitsissasut, uumaasuuteqarnermik suliaqarnerup inuussutissarsiornerullu nutaamik aaqqissuussiffigineqarnissaannut ineriartortinneqarnissaannullu tunngatillugu tapersersuinissaq anguniarlugu. Siunnersuut akuersissutigineqanngilaq.

Kiisalu Kattusseqatigiinninngaanniit Naalakkersuisunut apeqquteqaatigineqarpoq, Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni nunalerinermik ilinniartitaanerup ullutsinnut piunasaqaatinut naleqquttumik ingerlanneqarnerisq nunalerinerullu iluani siulittuutigineqarsimasutut ineriartortitsinissami periarfissiinerit atuunnersut, uanilu paaserusunneqarluni massakkorpiaq ilinniartitaanermi ilinniartut qasserpiaannersut erseqqinnerusumillu ilinniartitaanerup imarisai apeqqutigineqarlutik, ukiullu kingulliit qassit ilinniakkaminnik naammassinnissimanersut apeqquteqaatigineqarlutik.

Naalakkersuisut kissaatigisimavaat, nunalerinerup aningaasaliiffigineqarnissaanut pisariaqartitsinerup misissuiffigineqarnissaa, taamaalilluni Naalakkersuisut ersarissumik tunngavissaqalerniassagamik, nunatsinni nunalerinerup iluani assigiinngitsunik iliuusissat aallartinneqarnissaannut. Taamaalilluni Naalakkersuisut suleqatigiissitaliap nalunaarusiaa utaqqimaarsimavaat, arlaatigut iliuuseqannginnermi, assersuutigalugu qulaani taaneqartut siunnersuutit eqqarsaatigalugit aallartinneqannginnerini, sorliillu piviusunngortinneqarsinnaannersut takoqqaarusunneqarsimammata.

Nalunaarusiap taamaallaat nunalerinermik atuisut annertunerusumik ingerlatsinermut aningaasaliissutissatut pisariaqartitaat takutippai, tassalu savaateqarneq. Allat misissuinerit, soorlu Kalaallit Nunaanni naatitanik tunisassiornerit, uumasunit allanit tunisassiat allat (nersussuit/puulukit allalluunniit) ilanngunneqarsimanngillat, tamakkua massakkorpiaq misileraanertut ingerlanneqarneri pissutigalugit. Takussutissiami tuttuuteqarneq ilanngunneqarsimanngilaq, tuttuuteqarneq ullumikkut aningaasarsiorneq naliginnaasoq tunngavigalugu ingerlanneqarmat.

2. Nunalerineq ullumikkut.

Ullumikkut Kalaallit Nunaani savaateqarfeqarpoq 50 missaannik amerlassuseqartunik. Amerlanerpaallu nunatta kujataani inissisimapput (Nanortalik, Qaqortoq aamma Narsap kommuuniinii). Suleqatigiissitaliap savaateqarfiit 46-it ukiumoortumik naatsorsuutaat malillugit sukumiisumik nalunaarusiorsimapput. Nalunaarusiornermi nunaateqarfiup ataatsip naatsorsuutaasa pissarsiarineqarsinnaanginneri pissutigalugu misissueqquissarinnermi ilaatinneqanngilaq. Kiisalu pingasut ilaatinneqarsimanngillat savaateqarnermik inuussutissarsiuteqarnerisut apeqquserneqarmat, uumasuutit ikittuinnaammata tamakkiisumik nunalerinermik inuussutissarsiutillit taaneqarsinnaanatik.

2.1 Nunalerinerup aningaasaqarniarnera

Nunalerineq tassaavoq inuussutissarsiut aningaasaliissuteqarfiungaatsiartuusoq annikitsuinnarmillu pissarsiffiusarluni, aningaasaliisussaqaanngippallu aserfallatsaaliuinissamut aammalu inuussutissarsiornerup siuarsarneqarnissaanut periarfissaqarnaviarani. Nunatsinni nunalerineq ukiuni kingullerni 40-50-ni pisortanit attartornissamik aammalu tapiiffigineqarnissamik pisariaqartitsiuartarsimavoq inuussutissarsiornerup ineriartortinneqarnissaanut atasumik, annertunerusumik inuussutissarsiutinut tapersiisarfik, ESU, aqutigalugu. Taamatut pisortat akuliutsinneqarnissaannut pingaarnertut tunngavigineqarsimavoq, siusinnerusukkut Kalaallit Nunaanni nunalerinermut atugassanik taarsigassarsiniartarfiit namminersortunit attartornikkut

atorniartoqarsinnaasimannginnera. Manna tikillugu killilimmik inuussutissarsiummut atasumik aningaaserivinniit namminersortunit aningaasaliisoqarsinnaasarsimavoq, annertunerusumik Nunatsinni aningaaserivinniit, kisianni 2006-miilli nunatsinni nunalerinermik suliaqartut annertusiartortumik taakkua aqputigalugit periarfissinneqarnerusalersimallutik.

2.1.1 Nunalerinermik suliaqartut aningaasaqarniarnerannik misissueqqissaarneq.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik savaatillit naatsorsuutaat ikiorsiullugit nunalerinermi tunisassiornerup aningaasaqarniarnera misissueqqissaarfigisinnaasimavaa. Misissueqqissaarinermi aamma Nunalerinermi Siunnersorteqarfiup kisitsisaatai atorneqarsimapput, tassani savaateqarnermi ilinniartitaanikkut inissisimaffiit, narsaatit naggorissarneqarsimasut annertussusaat aammalu narsaasiassat periarfissaasinnaasutut paasisuttissat. APNP-ip ukiuni arfinilinni kingullerni naatsorsuutit misissoqqissaarsimavai takuniarlugu savaateqarfinni ataasiakkaani aningaasatigut inissisimaffii paasiniarlugu taakkunanilu ineriartortitsisoqarsimanersoq paasiniarlugu. Aammattaq aningaasaqarniarneq ataatsimut isigalugu misissueqqissaarisooqarsimavoq massakkumut ingerlatsinikkut ajornartorsiutaasinnaasut aammalu periarfissaasut takuniarlugit.

Tassani nalunaarusiami uumasuutit annertussusaat, ilinniartitaanerup inissisimanera savaatilinnut ataasiakkaanut aammalu nunap naggorissusia annertunerusumik isiginiarneqarsimapput.

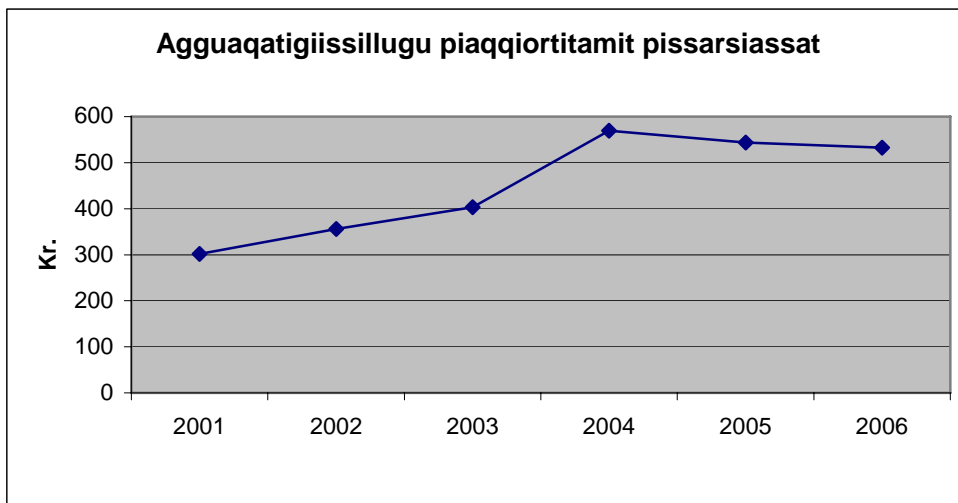
Immikkoortumi tassani taamaallaat savaateqarnermik inuussutissarsiorneq isiginiarneqarsimavoq, taamaalilluni naatitanik neqinillu allanik tunisassiorneq nalunaarusiami ilanngunneqarsimanatik, tamakkuninnga tunisassiorneq savaaqqat neqaannik tunisassiornermut atatillugu ingerlanneqarsimanngikkaangata.

Takutitassiap 1.1-ip takutippaa agguaqatigiissillugu savap ataatsip neqimik tunisassiornermi iluanaarutissap ineriartortinneqarsimanera akileraarutissaq peertinnagu. Savamit ataatsimit pissarsiap naatsorsornerani takuneqarsinnaavoq agguaqatigiissillugu pissarsiatigut ineriartorsimaneq. Tassalu taassuuna takuneqarsinnaalerpoq ukiuni kingullerni akilersinnaalersitsiniarnerup ingerlasimaneranik tikkuussisumik. Akilersinnaassusiata tulleriinnilersorneqarnera mianersortumik paasisariaqarpoq, ineriartortitsisimanerli qiviaraanni ukiut arfinillit ingerlanerini savaatillit iluanaarutigisartagaat iluarinartutut oqaatigineqarsinnaavoq. Pingaaruteqarluinnarporli eqqaamassallugu iluanaaruteqarniarnermi pissutsit apeqqutaasaqimmata, savatilinnit ataasiakkaanit sunniuteqarfigineqarsinnaanngitsunik. Pingaartumik ilaatigut neqinik akileeriaaseq, innaallagissamut akit, nerukkaatissat akii, naggorissaatissat akii il.il. apeqqutaasarmata.

Naatsorsuutit misissueqqissaarfigineqarnerini savaateqarfiit ataasiakkaat aallaavigineqarsimapput, tassa apeqqutaatinnagu ingerlatsisuusoq katinnikuusimanersoq imaluunniit kisermaajunersoq. Taamaattumik A-mik isertitat naatsorsuineri ilaatinneqarsimanngillat, tassami A-mik isertitat toqqaannartumik ingerlatsineri inerniliinissami attuumassuteqanngimmata. Inerniliinermulli attuumassuteqalersinnaapput, assersuutigalugu aappariit aappariittut savaateqarnermik suliaqaraluarlutik, aappaannaa uumasuutilerisuusimappat, tassami piginnittup/piginnittut nal.ak. atugaat naatsorsuutini ersinneq ajornata. Taamaattumik soorunami piginnittumut/piginnittunut pingaaruteqartupilussuuvoq ingerlatsineri inerniliussap takunissaa, ataatsimik marlunnilluunniit sulisoqarsimappata, aammami akileraarutit eqqarsaatigalugit tassunga sunniuteqartussaassammata.

Takussutissiami 1.1-imi takutinneqartut, imaanngilaq iluanaarutigisimasat pissuteqaannarsimasut, savaateqarfimmi aaqqissuussaanagerusumik ineriartortitsisoqarsimanera imaluunniit, savaatillit tunisassioriaatsitik pitsanngortissimagaat, taamaallaalli pissuteqartoq kiilomut pissarsiassat pitsaanerulersimammata imaluunniit atortussat akii apparsimammata. Savaaqat neqaat annikitsumik pitsanngoriaateqarsimagaluarpot, takussutissiami 1.1.-misut qaffariaateqarsimasutut isikkoqaraluartut soorluli aamma ukiuni kingullerni atortussat akiisa ineriartorsimaneri iluanaarutaasussanit illu'ata tungaanut takussutissiarineqarsimasut. Taamaattumik isumaqarnarpoq upperissallugu savamit ataatsimit pissarsiat pitsanngoriaatigisimasaat tassaassasoq aaqqissuussamik ineriartortitsisoqarsimanera aammalu kinguaassiorititsinikkut angusarineqarsimasunut tunngaviulluinnartut.

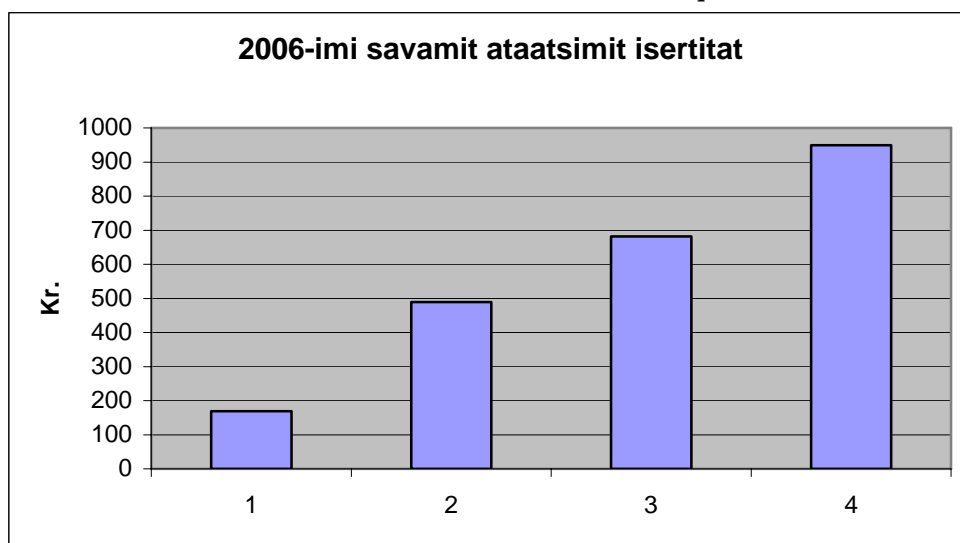
Takussutissiaq 1.1

Ukiuni arfinilinni kingullerni ineriartortitsisimanerup misissoqqissaarnerata saniatigut, 2006-mut naatsorsuutit aamma qanimut misissorneqarsimapput, savanit iluanaarutaasimasut assigiinngissuteqarsimanerujussuannut patsisaasimasut paasiniallugit. Misissuinermi savaateqarfiit sisamanngorlugit agguarneqarsimapput savaateqarfiup ataatsip iluanaarutigisimasai aallaavigalugit. Tassaniinnaq takuneqareersinnaavoq iluanaarutigineqarsimasut nikerartupilussuusimanerat. Pitsaanerit taamaallit savamit ataatsimit tallimariaammik iluanaaruteqarnerusinnaasarsimapput takussutissiaq 1.2 malillugu ajornerusumik inissisimasuninngaaniit. Gruppe 1-imi savaateqarfiit sisamat immikkuullarissumik inissisimanerat takuneqarsinnaammata taakku misissueqqissaarinerminngaaniit illuartinneqarsimapput ingerlatap inuussutissarsiummut pineqartumut naatsorsuutaasinnaangimmata. Taakku takussutissiat savaateqarfiit tamaasa tunngavigalugit tamakkiisumik suliap inernilerneranut atussallugit tulluarsimannilaq tamakkiisumik naliliinermut ersernerluttumik takussutissiisussammata.

Takussutissiaq 1.2

Takussutissiaq 1.2

Ajornerpaamik pitsaanerpaamillu angusaqarsimasut imminnut sanilliullugit paasiniarneqarsimagaluarpoq sunarpiaq pissutaasimanersoq, isertitarineqarsimasunut assigiinngissuteqarnerujussuarmut.

Tulliuttumi takussutissiaq 1-imi taaneqartut ilisarnaataasa katiterneqarneri takutitassiarineqarsimapput.

Takussutissiaq 1

	Gruppe 1	Gruppe 4
Savat piaqqiortut	289	381
Narsaatit, hektar	17,7	23,1
Savaatilissatut ilinniarsimasoq	55 %	80 %
Savat piaqqiortitat aallavigalugu nerukkaatissanut aningaasartuutaasimasut	480 kr.	370 kr.
Nunaatigisat aallaavigalugit pisariaqartitat % -inngorlugit ¹	54 %	37 %
Ilassutaasinnaasoq ²	1,8	1,6

Takussutissiami 1-mi takuneqarsinnaavoq, arlalitsigut gruppe 1-mi aamma 4-mi assigiinngissuteqartoq, kisiannili erseqqissaatigineqaqqissaq, nikerarsimanerisa inissisimaffigisaat kisitsisaasut aallaavigalugit naliliiffigineqarsimannngimmata. Taakkua assigiinngissutaat aamma patsiseqarsinnaavoq kisitseqqissaarnermi nalornisoorsimaneq, taakkua assigiinngissutivianniit pinngorsimannaasumit. Tulliuttumili nalilersuinerit nikerarsimanerisa inissisimaffigisimasaattut nalilersorneqarsimapput, pingaartumik ilimagineqartutut inernerisassaa eqqorsimasutut isiginiaraanni.

¹ Nunaminertaq savat piaqqiortut amerlassusaat eqqaanilu naggorissarneqarsinnaasup annertussusaa malillugu nalilersorneqarsimavoq.

² Naggorissarneqarsinnaasoq Nunalerinermut Siunnersorteqarfiup nalilersimavaa 1-miit 3-mut, 1-i pitsaanerpaalluni. Naggorissarneqarsinnaasoq hektar-imut pissarsiarineqarsinnaasat aallaavigalugit nalilersorneqarsimavoq.

Takuneqarsinnaasutut nunaateqarfiit gruppe 4-mi gruppe 1-mut sanilliullugit amerlanerusimasut, savani piaqqiortuni aammali narsaasiarineqarsimasut annertussusaat eqqarsaatigalugit. Gruppe 4-mi anginerusimani gruppe 1-nut sanilliullutik iluaqutissartaqarnerusimannguatsiaraluarpoq, taakkua iluanaarutigisimasaat qaffasinnerusutut isikkoqarmata. Savanut piaqqiortunut ataasiakkaanut nerukkaatissanut aningaasartuutaasimasut gruppe 1-ni qaffasinnerupput gruppe 4-nut sanilliullugit, siulermillu isumaqarnarluni pissutaasoq tassaasoq gruppe 4-mi inissisimasut narsaataat pissarsinarnerusimani gruppe 1-nut sanilliullugit. Savanulli piaqqiortitanut ataasiakkaanut nerukkaatissaqarnernermut narsaatinut aningaasartuutaasimasut qiviaraanni, gruppe 1-mi aamma 4-mi assigiinginnangajavissimapput. Nerukkaatissalerinermi aningaasartuutaasimasut assigiingissutaat taamaalillutik tassaangillat, savaatillit gruppe 4-mi inissisimasut narsaateqarnerusimani gruppe 1-nut sanilliullutik. Nunap naggorissusia pineqartuni assigiingajannerat ilanngullugu naliliinermi gruppet taakkua sanilliukkaanni, gruppe 1-mi nerukkaatissanut aningaasartuutaasimasut allanik pissuteqarput, tassa savaatillit tassani inissisimasut gruppe 4-miittunut sanilliullutik allatut ajornartumik annertunerusumik nerukkaatissanut aningaasartuuteqarsimani. Pissutaasoq allaasinnaasoq tassaavoq savaatillit nersutaatiminnik aqutseriaasiat. Taamaalilluni imaassinnaavoq, savaatillit gruppe 4-mi inissisimasut kinguaassioertitsinermi iluatitsilluarnerusimasut misissueqqissaarsimani malillugit (savami ataatsimit marlulisut). Ajornakusoorporli savaatillit ataasiakkaarlugit nalilersussallugit savaatilittut naleqqunnersut. Assersuutigalugu apeqqutaanersoq savaatilik savaatilinnorniat ilinniarfianni ilinniarsimasoq pikkorinnerusimaniersoq, savaatilimminngarnit savaateqarfigisami periarforsimasumit.

Qulaani kisitsisilerlugit misissueqqissaarisimani ersarinnerusumik takujuminaappoq qanoq inerniisioqarsinnaanersoq killilimmik misissueqqissaarisimani imarisai taaneqartut pissutigalugit. Ersaripporli, savaateqarfiit gruppe 4-miittut anginerusimani. Ersarissitikkuminaaqaarli, gruppe 1-miittut iluanaarutissaat qaffassanersoq, gruppe 4-miittut angitigilerunik. Taamaattumik isummerfigiuminaappoq gruppe 1-mi aningaasarsiornikkut ajornartorsiutaat qaangerneqarsinnaanersoq savaateqarfiit anginerulersiinnarnerisigut, tassani suli nalorninarpoq ersarissallugu, gruppe 1-mi inissisimasut iluanaarutikinnerannut allat pissutaasimaniersut uumasuutit amerlassusaasa saniatigut.

2.2 Eqikkaagallarneq.

Naak isertitassatigut assigiingitsorpassuit apeqqutaasaraluartut, tunngavissaqassagunarpoq upperissallugu, savami ataatsimit isertitat pitsanngoriaateqarsimani aaqquissuussamik ineriartortitsisoqarsimaneq aamma tunisassioriaatsit pitsanngorsaavigineqarsimani tunngaviusimani. Taamaallutimmi savaatillit ingerlalluarnarpaat savami ataatsimit isertitamikkut tallimariaammik isertitaqarnerusalersimapput ingerlanerluttuninngarnit. Pissutissaqarsorinarpoq upperissallugu, tamassuma assigiingissutsip tunngavigigaa, savaatillit ajunnginnerpaamik angusaqarsimasut annertunerusumik uumasuuteqarsimani, savaatimikkut aammali narsaatimikkut, taakkualu nerukkaatissanut annikinnerusumik aningaasartuuteqartarsimani. Aamma tunngavissaqarsorinarpoq upperissallugu, kinguaassioertitsinikkut ineriartortitsineq annertuumik iluanaaruteqarnissamut patsisaalluinnarsimassasoq.

3. Ullumikkut nunalerinermut tapersiisarneq.

Ullumikkut nunalerinermut politikikkut arlalitsigut pitsaasunik atugassaqartitsisoqarpoq taarsigasarsiniarnermi tapiissutinik ilaqartinneqartunik periarfissiisunik. 2007-imut Aningaasanut inatsimmi nunalerinermut tunngasunut kontot pingaarnerit marluk atorlugit inissiisoqarsimani tassalu

konto pingaarneq 50.08.16, Nunalerinermut inuussutissarsiteqartunut aningaasalersuinikkut taper-siineq aamma 50.08.17, Ineriartortitsinermut tapersiissutit. Tamatuma saniatigut aammattaq kontomi 51-imi ESU aqutigalugu taarsigassarsiffiusinnaasoq, taakkunanga 30%-missaat taarsigassarsiat ernialiullutik sinneri erniaqaratik taarsersugassartaqanngitsuullutik.

Tassanilu konto-t pineqartut siunertanut assingiitsorujussuarnut atorneqarsinnaapput soorlu makku-nunnga:

1. Toqqaannartumik nunalerinermik ingerlatsinermut tapersiissutit
2. Nunalerinermut attuumassuteqartunut suliffissuarnut tapersiissutit
3. Ineriartortitsinernut tapersiinerit
4. Nunatta kujataanut inoqarfiit avaataani aammalu nunaqarfiit ilaannut attaveqatigiinnermut aningaasaliinerit
5. Atuartitaanermut ilisimatusarnermut/misiliinernut aningaasaliinerit
6. Nunalerinermut sulialinnut allaffissornermut siunnersuinerimullu aningaasaliinerit
7. Nunalerinermi sulialinnut ESU aqutigalugu tapersiinerit (ESU aqutigalugu taarsigassarsinerit).

3.1 Pisortanit aningaasaliissutit

Ullumikkut nunalerinermut atukkiussat Inatsisartut Peqqussutaat nr. 10, 12. november 2001-meersoq malil-lugu, aalisarnermut, piniarnermut nunalerinermullu atuuttoq kingusinnerusukkat allannguutai; Inatsisartut Peqqussutaat nr. 10, 12. november 2006-meersoq aalisarnermut, piniarnermut nunalerinermut allannguutit ilanngullugit (akiitsunik ingerlatitseqqiineq, atukkanik taarsersuineq kiisalu aalisarnermut piniarnermullu tapiissutinik atorunnaarsitsineq), malillugu ingerlanneqarpoq. Ulluinnarni ESU-mik taaneqartartoq. Nunaler-inermut ingerlatsinermi ineriartortisinermullu siunertanut tapiissutit ukiut tamaasa aningaasanut inatsimmi iluarsiiiffiqineqartarput.

2005, 2006, 2007 aamma 2008-mi imatut immikkoortitsisoqarsimavoq:

Taarsigassarsiat erniallit, konto pingaarneq 51.07.42 (nunalerinermut aamma aalisarner-mut/piniarnermut assigiingajammik agguataarneqartaraluartoq):

koruuninngorlugit.

2005	2006	2007	2008
8.893.000	6.805.000	10.842.000 ³	9.160.000 ⁴

Nunaatillit 46-ut ullumikkut 21,5 mio.kr.-it missaannik akiitsoqarput ernialimmik attartukkanit 26,1 mio.kr.-iusimasunit.

Taarsigassarsiat ernialersugaanngitsut akilersugassaannngitsullu, konto pingaarneq 51.07.45⁵

koruuninngorlugit.

2005	2006	2007	2008
9.600.000	7.340.000	7.250.000 ⁶	2.057.000

³ (Ukioq taanna immikkut qaavatigut 3 mio. kr.-it akuersissutigineqarput)

⁴ (taakkunanga ca.3.600.000 kr. nunalerinermut)

⁵ (taakkua 2006 tikillugu nunalerinermut aamma aalisarnermut/piniarnermut assigiingajammik agguataarneqartaraluarput, taassumali kingorna nuna-lerinermut erniaqaratillu taarsersugassartaqanngitsunut atugassanngortinneqarsimallutik):

⁶ (ukioq taanna aningaasaliissutit 5.250.000 kr.-nik ilaneqarput immikkut).

Nunaatillit 46-ut ullumikkut 40,1 mio.kr.-it missaannik akiitsoqarput ernialimmik attartukkanit 55,9 mio.kr.-iusimasunit.

Aningaasanut inatsimmi konto pingaarneq 51.07.45 immikkut nunalerinermi atugassatut immikkoortitaavoq, konto pingaarneq 51.07.42 aalisarnermi piniarnermilu agguarneqartussaalluni.

Immikkut taarsigassarsiat erniaqaratillu taarsersugassartaqanngitsut amerlanerusut taarsigassarsiariniarneqarsinnaaneranik pisariaqartitsisoqarpoq. Februaari 2008-mi aallartilaaginnartoq, ESU-mut qinnuteqaatit siullermeerlugit pingaarnersiorneqaaqqammereersut, takuneqarsinnaalereersimavoq konto 51.07.45-mi taamaallaat 0,5 mio.kr.-it sinnerussimasut. Pingaarnersiuinermi narsaasiornissamut qinnuteqaatit 50 %-ii (0,7 mio.kr.) taarsigassarsiassatut erniaqaratillu taarsersugassartaqanngitsut atugassanngortinneqarsimapput, taakkulu tassaagaluarput Aningaasanut inatsimmi 2007-mi narsaasiornissanut aningaasassaqaartinneqarsimanngitsut.

Taarsigassarsiat erniaqaratillu taarsersugassartaqanngitsut aningaasanngorlugit tunniunneqartarput nammineerluni tigutsisissaat ilaatillugit, tamannalu nunalerinerup iluani nammineerluni attartorsinnaanermut kivitseqataasartutut oqaatigisariaqarpoq, pingaartumik maskiinat eqqarsaatigalugit. Ukiuni kingullerni tamanna iluatsilluarsimagaluarpoq, kisiannili konto 51.07.45, 2008-mut Aningaasanut inatsimmi killilimmik aningaasaliissutaasimasut qiviaraanni, nammineerluni atorniarnissami (aningaaserivinni aamma aningaasaliisartuni) nunatsinni nunalerinermik inuussutissarsiuteqartunut periarfissiinissat killeqangaatsialissapput.

Ukioq 2008-mi qaammatini aqqanilinni tulliuuttuni erniaqaratillu taarsersugassartaqanngitsunik attartorniartut qinnuteqarniartut amerlanerunissaat ilmagisariaqarpoq, ukiorlu manna naatsorsuutigisariaqassapput 0,8 mill.kr.-niit 1,2 mill.kr.-it tungaannut, erniaqaratillu taarsersugassartaqanngitsunik atorniartoqarnissaa narsaasiornissamut atugassanik. Imaappoq, massakkorpiaq takuneqarsinnaalereersimasooq ukioq 2008-mi erniaqaratillu taarsersugassartaqanngitsunik taarsigassarsiarineqarsinnaasut aningaasaliissutaasussat naammannngitsut.

3.2 Eqikkaagallarneq

Assersuutigalugu savaasiviit nutaanngitsorpassuit tunngavigalugit, tak. bilag 1, savaateqarfiit nutarterneqarnissaat pisariaqalersimammata, suleqatigiissitaliaq isumaqarpoq, erniaqaratillu taarsersugassartaqanngitsunik akilersugassat 2008-mi naammannngitsut, inuussutissarsiutillu iluani pisariaqartitanik matussutissiisnaannngitsut. Pisariaqartinneqavissut tassaapput katillutik 4-5 mill.kr.-it, tak. takussutissiaq 2. Taarsigassarsiassanut ernialinnut aningaasaliissutit 3,6 mill.kr.-iusut naammattussatut isigisariaqarput, apeqqutaaginnarporli avataaniit/namminersortuniit ernialimmik attartornissat ilaat attartortikkumaneqassanersut. Tamatumani konto 51.07.45-miittut annertussusaat pisariaqartitamut naapertuuttariaqarpoq.

3.3 Nunalerinermik inuussutissarsiummut pisortanit tapiissutit.

2008-mut Aningaasanut inatsimmi kontomi pingaarnermi 50.08.16 kr. 11,4 mio. missinger-suutigineqarput toqqaannartumik nunalerinermut tapiissutissatut. Tapiissutit atorneqassapput savanik savaaqqaanillu tunisinermut tapiissutissatut, Neqi A/S-ip toqoraaviata amigartooruteqarnissaanut sillimmatissatut, savaatilinggorlaanut tapiissutissatut, siuarsaanissamut tapiissutissatut tapersiinnissanullu allanut. Tapiissutinut allanut ilaapput meqqunik tunisassiornermut tapiissutit, kartoffilinut tunisassiornermut tapiissutit kiisalu savanut piaqqiortunut tapiissutit.

Tapiissutitut aningaasaliissutit nunalerinermut tunngatillugu kontomi pingaarnermi 50.08.16-imi

Koruuninngorlugit

2005	2006	2007	2008
12.200.000	12.000.000	12.281.000	11.417.000

Kontomi tapiissutit assigiinngitsut pingasoqiusanngortinneqarsinnaapput. Nunalerinermi ingerlatsinermut tapiissutit, tapiissutillu allat soorlu meqqunut, katorfilinik savanillu piaqqiortunullu. Taakku saniatigut ineriartortitsinermut tapersiissutit soorlu savaatilinnngorlaanut tapiissutit ineriartortitsinermullu tapiissutit. Kiisalu Narsami toqoraavimmut amigartooruteqarnermut tapiisoqartarluni. 2011 –ip tungaanut tapiissutissatut naatsorsuutigineqartut immikkoortillugit ima agguataarneqarsimapput:

Takussutissiaq 2

(1000 kr)	2008	2009	2010	2011
Tunisinermi tapiissutit	7.127	6.063	6.063	6.063
Toqoraavimmut amigartoorutitut matusissutissat	778	217	217	217
Pilersitsinermut tapiissutit	100	100	100	100
Ineriartortitsinermut tapiissutit	312	308	308	308
Tapiissutit allat	3.100	2.775	2.775	2.775
Katillugit	11.417	9.463	9.463	9.463

Ukiunut tulliuuttunut missingersuusiariineqarsimasuni nunalerinermut tapiissutissat appariaateqarsimapput 1,38 mill.kr.-nik, appariaat -13,5 %. Tunisinermi tapiissutit ullumikkut savaatillip pissarsiarisarpaa tunisap nalingata 30 – 38% -raa, tassalu toqoraavimmut tunisinerminni, tamannalu kinguneqarnerlussinnaavoq tapiissutit annikillisinneqassappata. Kiisalu nunalerinermut tunngatillugu annertuumik aningaasartuutit qaffariaateqarsimapput, tamatumani uuliap akiata qaffassimaneranik aammalu nunarsuarmi karrinik peqqumaasiviit nungussimanerisa kingunerisaanik akit qaffariarsimallutik. Ukiuni kingullerni karrinik nerukkaatissanik atuineq pissarsiarisartakkaniit annertunerusumik atuisoqartalersimavoq⁷. Karrit nerukkaatissat taamaasillutik ukiumut kingullermut sanilliullugu kiilumut 1 koruuni angullugu qaffariarsimapput. Naggorissaatissat akii aammattaaq ukiumut kingullermut sanilliullugu qaffariarsimapput kisiannili nerukkaatissanut/karrinut sanilliullugu taama annertutiginningsumik. Tamatumunnga pissutaatinneqarpoq gas-ip akiata piffissami kingullermi appariartorsimaneranik akit qaffariarnissaagaluanut pakkersimaarinnimmat. 2007-imut sanilliullugu 2008-imi⁸ naatsorsuutigineqarsinnaavoq naggorissaatissat akiisa qaffariarnissaat 80-100 kr./hkg-mut. Tassalu aammattaaq naggorissaatissat akii qaffariaateqarsimapput.

Tassalu nunalerinermik inuussutissarsiuteqarnerup iluani aningaasartuutaasartut annertuumik qaffariartortussanngorsimapput, 40-50% angullugit karrit nerukkaatissat akiisa qaffannerisigut Kallallit Nunaani savanik nerlersuinermi nerukkaatissat avataanit isumalluutigineqartut tunngavigalugit ner-

⁷ (jf. en række kilder, f.eks. www.kornbasen.dk, www.landbrugsavisen.dk/LandbrugsAvisen/2007/1/12).

⁸ (www.kornbasen.dk/showarticle.asp?KatID=12&SubKatID=103&SubID=&ArtID=266).

⁹ (<http://www.business.dk/article/20071202/foedevarer/712020034/>).

lersuinermi. Aammattaaq nerukkaatissat protein-inik akoornikut annertuumik ukiuni kingullerni malunnartumik qaffariaateqarsimapput, tamatumani pissutaatinneqarluni Kina-mi kinguaassiorititsinermi protein amigaatigineqarsimaqimmat. Taamalu atuinerup ukiuni aggersuni allannguuteqarnissaa ilimagineqanngilaq.

Ilimagineqarpoq nunarsuarmi niuernermit atatillugu nerukkaatissat akitsuuteqarnerat maliinnarlugu neqinut akigitat qaffariaateqassasut, tamatumani eqqaaneqarpoq puulukit neqaat 10% angullugu akitigut qaffaavigineqassasut, immaqalu allaat 40% tikillugu qaffariaateqarsinnaallutik⁹. Kalaallit Nunaanni savaaqat neqaannik niuernermi akigitat, neqinik nunanit allanit tikisitanit tuniniaanermi akigititaasut qaffariaateqarnerat maliinnarlugit nalimmassarneqassanersut Neqi A/S-ip savaatillilu peqatigiiffiata isumaqatigininniarnersigut aalajangiiffigineqarumaarpoq.

Ilimagisatut 2007-mut sanilliullugu nerukkaatissat 1 kr. sinnerlugu akitsoriaateqarnissaat, nerukkaatissanik eqqussinissaq 1,1 mill.kg.-nik kiisalu naggorissaatinik 600-700 tonsinik atuinissaq, aammalu nunalerinermut tapiissutit toqqaannartumik 1,6 mill. kr nalinganik annertussusilimmik annikillineqarnerat imak annertutigisumik savanik savaaqanillu tunisassiornermut sunniuteqarsinnaavoq:

Tapiissutit appartitat:	1.600.000,00 kr.
Nerukkaatissanut aningaasartuutaanerusussat ¹⁰ :	1.100.000,00 kr.
Naggorissaatissanut aningaasartuutaanerusussat:	<u>700.000,00 kr.</u>
Akit nikisinnigppata akiliisinnaassutsimut matussutissiissutissat appakkat:	3.400.000,00 kr.

3.4 Eqikkaaneq

Siuliini taaneqartut tunngavigalugit, suleqatigiissitaliap innersuussutigaa, ukiunut tulliuuttunut konto 50.08.16-mut atatillugu aningaasartuutissanik annikillisaaniarneq taamaatiinnarneqassasoq, 2008-milu aningaasartuutissatut naatsorsuutigineqarsimasut annertussusaasa annertoqataat ukiunut tulliuuttussanut taakkununga ingerlateqqiinnarneqassasut. Allannguinerit piviusunnngortinneqassappata, innersuussutigineqartoq malinnagu, savaatillit aningaasarsiornerannut annertuumik appariaammik kinguneqartitsissaaq. Taamaattoqassappallu ajornerpaaffigisassaraa savaateqarfinnik ikilisaanissaq. 2008-p aasariartornerani ikummatissat, nerukkaatissat naggorissaatissallu akiisa malinnaavigeqqis-sarneqarnissaat Nunalerineq pillugu Siunnersuisoqatigiit-nit, Naalakkersuisoqarfimmiit Nunalerinermullu Siunnersorteqarfik peqatigalugit pisariaqarsinnaavoq, Kalaallit Nunaani neqinik tunisassiornermi pisortaniit annertunerusumik iliuuseqartoqassanersooq sillimaffiginarlugu.

4. Maskiinat atortuutillu

Suleqatigiissitaliap siunnersuutigaa, maskiinat namminneq motorimikkut ingerlatillit taamaallaat pissarsiarineqarsinnaassasut aningaaserviitit aqutigalugit taarsigassarsiallu erniaqaratillu taarsersugassartaqanngitsunik attartornikkut. Tassani pineqartut tassaaput traktorit, assaassutit nunalerinermik siunertalimmik atugassiat.

Tapiissutit erniaqaratillu taarsersugassartaqanngitsunik atukkiussat maskiinanik pisinissami, taamaallaat annertussusilerneqartariaqarput atlantikorsuaq ikaarlugu assartuinermi aningaasartuutaasartut annertoqisut annertussusissaat naapertorlugu. Tassani oqallisigineqarsinnaavoq, maskiinat sorliit, taamatut tapiiffigineqarsinnaanermut ilaatinneqarsinnaanersut.

---

¹⁰ Akit pillugit nittartagaq sallsaalluni najoqqutarineqartarpoq, www.kornbasen.dk

Maskiinani immikkut ingerlateqanngitsunik, ungalunik, imerterinermilu atortunik pisiniarnermut atatillugu, pisortanit aningaasaliiffiqineqarinnaanermut periarfissaqartariaqarpoq taarsigassarsianik ernialinnik attartorsinnaanermik.

Maskiinani namminneq motorimikkut ingerlatillit savaatilinnigorlaat pisiniarnerannut atatillugu tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit ernialikkanik pisortanit aningaasaliiffiqineqarsinnaanissaq periarfiusariaqarpoq, allanit aningaasaliiffiqineqarnissamik periarfissaqarsimangippat.

Suleqatigiissitaliap innersuussutigerusunngilaa, qamuteqaralannik, 4-hjulenik biilinillu pisinermi ESU aqutigalugu pisisoqartarnissaa, tassami taakkunannga pisiniarnermi qularnanngitsumik periarfissaqassammat aningaaseriviit il.il. aqutigalugit aningaasaliisoqarsinnaanera. Suleqatigiissitap aammattaaq inassutigissavaa aningaaseriviit annertunerusumik suleqatigineqalernissaannik, tassuunakkut aningaaserivinnik suleqateqarnerup siuarsarnissaa anguneqapallanniassammat kiisalu Namminersornerullutik Oqartussat aningaasaliissutaasa tamakkiinerusumik atorneqartalernissaat qulakkeerneqarsinnaassammat.

5. Ingerlatsinermi illuutinut aningaasaliissutissatut pisariaqartitat.

Ingerlatsinermi illuutinut atorniarnerit tapiissutillu:

Savaateqarnermik inuussutissarsiutip piorsaavigineqarnerata nalaani piffissami 1979 – 2003 savaateqarfinni savaasivinnik ivigaasivinnillu sanaartortoqarsimavoq. Piffissami pineqartumi savaasiviit assigiingitsut marluk qisunnik saviminernillu sanaajusut sanaartorneqarsimapput. Sananeqarsimasut taakku inaatit assigiingitsunut sisamangorlugit periarfissaalersimapput sanaartussallugit (typit assigiingitsut sisamat). Savaasiviit nutaaliat marluk aammalu ivigaasivik nalinginnaasumik qisummik sanaaq, inaatit saviminermik sanaat sananeqarsimapputtaaq. Savaasiviit peqqumaasiviillu nutaaliat sisamat aamma sananeqarsimapput.

Ingerlatsinermi illuutit arlaqaqisut maannamut nutarterneqarsimapput natiisa taarsersorneqarnerisigut savaasiviillu ilaannut ukioq naallugu imermik pilersuiffitalerneqarsimallutik, ESU aqutigalugu aningaasalersorneqarsimasumik. Nalinginnaasumilli illuutit pisarialimmik aamma nutartigasannangorsimapput natii taarsigassannangorsimammata savaasiviillu ukioq naallugu imermik pilersorneqarnissaat pisariaqarmat. Ingammik savaasiviit nutaannginnerit minguiaaffilerneqarnissaat pisariaqarluinnalersimalluni.

Ingerlatsinermi inaatit naatsorsuutigineqartarput ukiuni 30- 50-ni atasinnaasut.

Sanaartornermi, ilasinissani kiisalu nutarterinissani suli pisortaniit atornissaq aamma tapiiffiqineqarnissaq pisariaqartinneqartuassaaq. Nunaateqarfinni illuutinut ajornartorsiutaavoq, namminersortunit aningaasaliiffiqineqarnerisigut piginnittussaataaffik piviusunnguivitsinneqarsinnaanngimmat, taamaattumillu aningaaseriviit taarsigassarsiniartarfiillu tamassumunnga tunuarsimaarsinnaasarlutik. Aningaaseriviit namminersortut akuliutsinneqarsinnaassagaluarput immaqqa pisortaniit qulakkeerinissuteqarnikkut. Ullumikkut taamatut qulakkeerininnissamut periarfissaqanngilaq. Massakumut aalisarnermut, piniarnermut nunalerinermullu peqqussutip atuuttup allanngortinneratigut periarfissaqalissagaluarpoq.

6. Nersutinik Kinguaassiortussanut atugassatut attartornerit.

Nersutinik kinguaassiortussanut attartornissamut suli periarfissaqartariaqarpoq, aningaaseriviit tamakkununga atukkeerusuttanngimmata, qularnaveeqqusiinissamut tunngatillugu nalorninartoqarnera pissutigalugu. Tamanna tunngavigalugu, peqqussummi suli periarfissaqartariaqarpoq savaatilinnigorlaanut atukkiisinnaanissaq, nunalerinermi politikkip anguniagai aningaasallu apeqqutaallutik.

7. Narsaasioorneq.

Massakkut uumasuutigineqartut 23.500-ut missaanniittut tunngavigalugit, siunissamilu anguniakkatut 30.000-inngornissaat eqqarsaatigalugit, piffinni nerukkaatissat uumasuutigisassanut 125 foderenhed-inut¹¹ naammattunik, ukiuni tulliuuttuni 25-ni ukiumut ima annertutigisumik narsaasioortoqartariaqassaaq:

Uumasuutit 23.500-ut aalajangiusimaannarlugit:	18,4 hektarer
Uumasuutit 30.000-inngortillugit:	34,4 hektarer

Ukiumut narsaasiornikkut ineriartortitsinermut tapiissutissatut pisariaqartinneqartut, nalinginnaasumik ha-mut 40.000 kr.-iusut 2008-mi akit malillugit imaapput:

Uumasuutit 23.500-ut aalajangiusimaannarlugit:	0,736 mio. kr./ukiumut
Uumasuutit 30.000-inngortillugit:	1,376 mio. kr./ukiumut

Nunatsinni narsaatit annertussusaat, annertunerusumik ivigaannaanerusumik pissarsiffiusartut, ukiuni 20-ni kingullerni annertuumik allilerneqarsimapput; pingaartumik narsaasiornissamut tapiissuteqartarnikkut. Inuussutissarsiut 1970-ikkunni navianartorsiulersimagaluarpoq ukiuunerani nerukkaatissaaleqineq pissutaalluni, taamaattumillu narsaasiorsimanerit iluatsilluarsimasutut oqaatigineqartariaqarlutik, periuseq nammineq iluaqutissamik iliuuseqarneq, Nunatsinni inuussutissarsiutit siuarsarneqarnissaannut atatillugu, naak suli pisortanit tapiiffigineqarnissaq pisariaqartinneqartuaraluarpoq.

Ukiut qulit matuma siornatigut 600 hektari naggorissagaatigineqarsimavoq. Massakkut 1.000 hektariuvoq, pissarsiallu ukiuni kingullerni hektarimut 1.500-2.500 FE-it missaanniissimallutik.

Savaateqarfiit ikinnerusut ullumikkut pisariaqartitaminnik savaateqarput, ataasiakkaallu allaat nerukkaatissamik niuersinnaasimallutik/akiginiaasinnaasimallutik savaateqarfinnut allanut. Siunissami eqqarsaatigineqarsinnaavoq naammaginartumik narsaasiorsimanerisa kingunerisaanik nerukkaatissamik naammattunik pissarsisoqarsinnaasalersimassasoq, savaateqarfinnut nerukkaatissamik amikkittoorsimasunut akiginiarneqarsinnaasunik.

7.1 Eqikkaagallarneq:

Taamaalilluni inernilerneqarsinnaavoq, suli ukiorpaalunni narsaatinik allilerinissaq pisariaqassasoq, narsaasiornissanilu aamma tapiisoqartarnissaa suli pisariaqartinneqarumaartoq. Aammattaaq siunnersuutigineqassaaq maannamut pioreersunut nunaminertanik/narsaatinik allannngortiterinissamut atatillugu tapiisoqartannginnissaa, hektarimut tapiissutaasartunut ilaatillugit. Soorlu tamanna nunani killerni nunalerinermi atugaasoq. Massakkut narsaatinik allannngortiterinermi tapiisarneq, nutaanik ivigassamik siaruarteriinnarfiusartoq, pisarpoq narsaatinik pissarsiarineqarsinnaasat annertusinniaannarlugit ataavartuninngarnit. Siunnersuummi nalinginnaasumik savaateqarfimmik ingerlatsinermut atatillugu pisussanut tamanna ilaaginnalissaaq. Aammattaaq eqqarsaatigineqarsinnaavoq, peqqussutip allangortiterneqarnissaanut atatillugu, tapiissutissap killiliiffigineqarsinnaanissaa, nutaanik narsaasiornissamik taamaallaat atuuttunngorlugu.

---

¹¹ *Piaqqiortoq/arnaviaaraq/angutikuloq*
Hiistit
Nersutit nassullit

= *Uumasooq ataaseq*
= *Uumasut arfinillit*
= *Uumasut qulit*

8. Erngup nukinganik innaallagissiorfeeqqat.

2008-mut Aningaasanut inatsimmut tunngatillugu, misissorneqarsimavoq, savaateqarfiit qassit, ullumikkut erngup nukinganik innaallagissiorfeeraliorfigineqarsinnaanersut. Paasineqarpoq, savaateqarfiit qulit missaanniit ullumikkut erngup nukinganik innaallagissiorfeeralersorneqarsinnaasut. Savaatillit 35-it erngup nukinganik innaallagissiorfeeraliornissaminut periarfissaqarput. Akit paasiniapallannerisigut paasineqarpoq, erngup nukinganik innaallagissiorfeeraq 1 mio. kr.-it missaannik akeqassasoq. Akilli nunanit kangillerneersuupput, nunalli allat erngup nukinga atorlugu tunisas-siortut erseqqinnerusumik paasinaaffigineqarsimangillat, ilimanarporli, akiusut nunani kangillerni appasinnerusimanissaat. Erseqqinnerusumilli paasiniagassaavoq.

2008-mi Aningaasanut inatsimmut, ilanngussaq 2, Inuussutissarsiornermi Tapiisarnermut (ESU) atatillugu oqaasertaliussani imatut ilaatigut oqaasertaliisoqarpoq:

”Nr. 3.

Naalakkersuisut pisinnaatitaapput aningaaserivinni qulakkeerinninnissamut, nammineerluni erngup nukinganik nukissorfiliorniarnermi 90 %-ia tikillugu, savaatilik savaatillilluunniit ataatsimoorussamik nukissorfiliorniarnernannut atatillugu. Atorniarnermi katillugit 10 mio.kr.-it iluanni qulakkeerinnittoqarsinnaavoq”.

Erngup nukinganik innaallagissiorfeeraliornissamut atatillugu ullumikkut Inatsisartut Peqqussutaat nr. 10, 12. november 2001-meersoq malillugu, aalisarnermi, piniarnermi nunalerinermilu tapiisarnermi piumasaqaataavoq: ernialikkamik attartukkat 30 %-iussasut, erniaqanngitsumik naafferanngitsumillu attartukkat 60 %-issagaat aamma nammineerluni akiliutissaq 10 %-iussasoq. Erngup nukinganik innaallagissiorfeeraliornissami savaatillip tungaaniit piumassuseq annertoq pigisariaqarpoq, akiata 40 %-ia nammineq akilertussaassammagu. Tamanna ullumikkutut diesel atorlugu innaallagissiorfiit 50.000,00 kr.-ilinnut sanilliullugu. Tamanna siusinnerusukkut savaatilinnit erngup nukinganik innaallagissiorfeeraliornissamut pilerittatsitsissutaasarsimangilaq.

Ullumikkut savaateqarfinni pingasuni erngup nukinganik innaallagissiorfeeraqarpoq, marluk ukiut 20-it ingerlasimasut ataaserlu 2007-mi atulersoq, savaateqarfinni marlunni namminneerlutik sanasimasaat.

ESU aqqutigalugu taakkununga aningaasaliinissaq ilaasimangilaq, ESU aqqutigalugu atugassiat ima annikitsigisimmamata, innaallagissiorfeeraliornissamut aningaasassaartoqarsimanani.

8.1 Eqikkaagallarneq:

Suleqatigiissitaliat innersuussutigaat, erngup nukinganik innaallagissiorfeeraliorniarnermut 1 mio. kr.-nik tapersiisoqartassasoq, takussutissiaq 2 naapertorlugu.

9. Ukioq 2015 tikillugu Nunatsinni nunalerinermut aningaasaliissutissatut pisariaqartitat.

Qulaani taakkartorneqarsimasut nunalerinermillu suliaqartut pisariaqartitaat assigiinngitsut, ataani kisitsisinngorlugit takuneqarsinnaapput. Naatsorsuinerit, nunatsinni nunalerinermik ilisimasaqarluartunit suliarineqarsimapput, tassalu Nunalerinermut Siunnersorteqarfimmit, Savaatillit Peqatigiit Suleqatigiissut siunnersortaa peqatigalugit suliaammata. Suleqatigiissitalu nalilerpaa kisitsisit saqqummiunneqartut akiisigut minnerpaaffiusut, pisariaqartitsineq tunngavigalugu naatsorsuugaapput akit qaffasinaagaanatik. Tassani takuneqarsinnaavoq ukiumut taarsigassarsiasat erniallit atugas-sanngortitassatut 3.649.600 kr. pisortanit pisariaqartinneqartut aamma erniaqaratillu akilersugassar-

taqanngitsunut atugassanngortitassanik 4.670.400 kr. pisariaqartitsisoqartoq; katillugit aningaasat 8.320.000 kr.-it. Nunalerinermik suliaqartut namminneq taamatut isikkoqartillugit 2.400.000 kr.-it akiliutigissavaat. Takussutissiami 2-mi aningaasaliissutissatut missingersukkat 2008-imi aningaasaliissutinut sanilliullugu.

Takussutissiaq 2.

	50.01.42	50.01.45
2008-mut nunalerinermut atugassanngortitat	3.600.000 kr. miss.	2.057.000 kr.
Takussutissiaq malillugu pisariaqartitat	3.649.600 kr.	4.670.400 kr.
Nikingassut	- 49.600 kr.	- 2.613.400 kr.

Takussutissiaq 3.

Nunatsinni nunalerinermi aningaasaliissutissatut pisariaqartinneqartut, 2008-2015

	stk/ha/ kg/km	stk-pris	Katillugit	Erniakkat	E/N atukkat	Qulakkeerin- nerit	
Maskiinat		Akigitat					
Ikummatillit	Traktorit	5	kr. 300.000,00	kr. 1.500.000,00	kr. 0,00	kr. 495.000,00	kr. 0,00
	Assaassutit	2	kr. 450.000,00	kr. 900.000,00	kr. 0,00	kr. 297.000,00	kr. 0,00
	Maskiinat ingerlatillit katillugit		kr. 750.000,00	kr. 2.400.000,00	kr. 0,00	kr. 792.000,00	kr. 0,00
Nunalerinermi maskiinat allat							
	Ivikkerissutit	7	kr. 30.000,00	kr. 210.000,00	kr. 119.700,00	kr. 69.300,00	kr. 0,00
	Katersuissutit	5	kr. 25.000,00	kr. 125.000,00	kr. 71.250,00	kr. 41.250,00	kr. 0,00
	Siaruarterissutit	3	kr. 50.000,00	kr. 150.000,00	kr. 85.500,00	kr. 49.500,00	kr. 0,00
	Ivikkanik eqititerutit	5	kr. 95.000,00	kr. 475.000,00	kr. 270.750,00	kr. 156.750,00	kr. 0,00
	Eqitikkanik poortuiviit	5	kr. 55.000,00	kr. 275.000,00	kr. 156.750,00	kr. 90.750,00	kr. 0,00
	Ujaqqerissutit	3	kr. 25.000,00	kr. 75.000,00	kr. 42.750,00	kr. 24.750,00	kr. 0,00
	Meqqulerissutit	5	kr. 10.000,00	kr. 50.000,00	kr. 28.500,00	kr. 16.500,00	kr. 0,00
	Naggorissaassutit	5	kr. 20.000,00	kr. 100.000,00	kr. 57.000,00	kr. 33.000,00	kr. 0,00
	Assallatserutit	3	kr. 30.000,00	kr. 90.000,00	kr. 51.300,00	kr. 29.700,00	kr. 0,00
	Mumititerutit	2	kr. 70.000,00	kr. 140.000,00	kr. 79.800,00	kr. 46.200,00	kr. 0,00
	Narsaammi arotut assignngitsut	2	kr. 50.000,00	kr. 100.000,00	kr. 57.000,00	kr. 33.000,00	kr. 0,00
	Ujaqqanik agguutit/katersuutit	2	kr. 60.000,00	kr. 120.000,00	kr. 68.400,00	kr. 39.600,00	kr. 0,00
	Ipissaatit	2	kr. 25.000,00	kr. 50.000,00	kr. 28.500,00	kr. 16.500,00	kr. 0,00
	Kartoffelinik naatitsinermi	2	kr. 60.000,00	kr. 120.000,00	kr. 68.400,00	kr. 39.600,00	kr. 0,00
	Maskiinanut atugassat		kr. 605.000,00	kr. 2.080.000,00	kr. 1.185.600,00	kr. 686.400,00	kr. 0,00
Kinguaassio- rtat							
	Angutikuluaqqat	1200	kr. 950,00	kr. 1.140.000,00	kr. 1.026.000,00	kr. 0,00	kr. 0,00
	Tuttuutit	100	kr. 2.800,00	kr. 280.000,00	kr. 252.000,00	kr. 0,00	kr. 0,00
	Kinguaassio- rtat katillugit		kr. 3.750,00	kr. 1.420.000,00	kr. 1.278.000,00	kr. 0,00	kr. 0,00
Atortorisat							
	Ungalut	10	kr. 25.000,00	kr. 250.000,00	kr. 75.000,00	kr. 150.000,00	kr. 0,00
	Imerterutit	1	kr. 150.000,00	kr. 150.000,00	kr. 45.000,00	kr. 90.000,00	kr. 0,00
	Innaallagissio- rfit	7	kr. 60.000,00	kr. 420.000,00	kr. 126.000,00	kr. 252.000,00	kr. 0,00
	Imerk innaallagiss.	1	kr. 0,00	kr. 0,00	kr. 0,00	kr. 0,00	kr. 800.000,00
	Atortorisanut katillugit		kr. 235.000,00	kr. 820.000,00	kr. 246.000,00	kr. 492.000,00	kr. 800.000,00

Ingerlatsinermilluutit							
	Savaasiviit	1	kr. 2.000.000,00	kr. 2.000.000,00	kr. 300.000,00	Kr. 1.500.000,00	kr. 0,00
	Ivigaasiviit	1	kr. 300.000,00	kr. 300.000,00	kr. 45.000,00	kr. 225.000,00	kr. 0,00
	Maskiinaasiviit	1	kr. 200.000,00	kr. 200.000,00	kr. 30.000,00	kr. 150.000,00	kr. 0,00
	Ingerlatsinermilluutininutarterinerit	1	kr. 500.000,00	kr. 500.000,00	kr. 75.000,00	kr. 375.000,00	kr. 0,00
	Savaasivioereersut allilerneqarneri	2	kr. 300.000,00	kr. 600.000,00	kr. 90.000,00	kr. 450.000,00	kr. 0,00
	Ingerlatsinermilluutit katillugit		kr. 3.300.000,00	kr. 3.600.000,00	kr. 540.000,00	Kr. 2.700.000,00	kr. 0,00
Illuutinin akigisaqarneq							
	Illuutit akigisimasat namminerisamik nalingi	1	kr. 400.000,00	kr. 400.000,00	kr. 400.000,00	kr. 0,00	kr. 0,00
				Total investering	Rentebærende lån	R/A fri lån	Lånegarantier
	Katillugit			kr. 10.720.000,00	kr. 3.649.600,00	Kr. 4.670.400,00	kr. 800.000,00
Nerukkaatissanut atukkat							
	Nerukkaatissat, naggoissaatit aamma ivigassat						kr. 7.500.000,00
		Katillugit		kr. 10.720.000,00	kr. 3.649.600,00	kr. 4.670.400,00	kr. 8.300.000,00

Suleqatigiissitaliap naatsorsuutigaa, pisariaqartitat qulaani taaneqartut aalaakkaajumaartut 2015 tikillugu. Ukiut tulliit arfineq marluk ingerlanerini, ukiumut 8.320.000 kr.-nik aningaasaliisarnikkut nunalerinermi nutarterisoqarsinnaavoq, taamaalilluni ingerlatsinermilluutininutarterilluni, uanilu immikkut eqqarsaatigineqarpoq, savaasiviit silataat natiilu (saviminiusut), amerlaqisuni aserfallasimaqisut, taarserneqarlutik, kiisalu savaasivinni imermik pilersuiffeqalerluni anaajaateqalerlunilu. Taamaaliornikkut nunalerinermik suliassat ullutsinnut naleqqutilissapput, piffissarlu ungasinnerusq isigalugu imminnut akilersinnaanerulersimassallutik.

10. Siunissami Kalaallit Nunaanni nunalerineq

Ukiopassuannortunui pimoorullugu savaaqpap neqaa Kalaallit Nunaaneersup tunisassiarinera annertusarneqarsimavoq. Maannalu piffissaq takkussimavoq Kalallit Nunaanni nunalerinerup nalilivigineqarnissaa. Naalakkersuisut ukiaakkut 2006-mi ataatsimiinnermi massakkumut peqqussut nr. 10, 12. november 2001-meersoq, aalisarnermut, piniarnermut nunalerinermullu peqqussut kingusinneruskullu allannguutigisimasai ilanngullugit allanngortinniarsimagaluarpaat. Akuersissutigineqarsimannigilarli piumasarineqarmat aningaasaqarnermut tunngasunik nalunaarusiortoqassasoq. Naalakkersuisulli pilersaaruteqarput maannamut nunalerinermut peqqussut atuuttoq allanngortinniarlugu, nunalerinermik inuussutissarsiorneq nutaamik siuarsarniarlugu. Naalakkersuisut taamaalilutik nutaamik peqqussutissamut siunnersuuteqarniarput nunalerinerup siuarsarneqarnissaa anguniarlugu, ukiakkut 2008-mi ataatsimiinnissami.

Peqqusstip allangortinnissaanut makkua eqqarsaatigineqareersinnaapput:

1. Tunngaviusumik Namminersornerullutik Oqartussat nunalerineq pillugu siunissaq qanoq takorloorneqarnerusq eqqarsaatigissallugu. Nunalerinermik inuussutissarsiuteqartut ullutsinni atugaat ingerlatiinnarneqassappata inuussutissarsiutillit anin-

gaasarsiornikkut ajornartorsiortut atugaat malillugit imaluunniit nunalerinikkut piorsaanikkut akilersinnaasunngortitsinissaq anguniarneqassasoq, taamaalillunilu Namminersornerullutik Oqartussanit aningaasatigut tapiissutinik isumalluuteqarnerup annikillisinneqarnissaa. Nunalerineq Namminersornerullutik Oqartussanit tapiissutinik isumalluuteqassangikkaanni nalinginnaasumik niuernikkut pissutsit aqutsisuusariaqarput. Nunaateqarfiit akilersinnaassutsimikkut angummassinnaangitsut tapersertuaannaraanni pimoorussillutik siuarsaaniartunut akornutaassaaq nunalerinermi inuussutissarsiutilinnut akilersinnaalersitsinissamik suliaqartunut. Aalajangertoqassappat tapersiisarnerup allangortinneqarnissaannik naatsorsuutigisariaqarpoq nunalerinermik inuussutissarsiutillit arlaqartut allatut ajornartumik unittariaqarneranik.

2. Suli tapiiffiqineqarnissamik pisariaqartitsisoqartuassaaq, toqqaannartumik tapiissutit imaluunniit erniaqaratillu taasersugassartaqanngitsunik akilersugassatut attar-tonerit, ingerlatsinermi illuutunut, tassa aningaaseriviit aningaasaliisartullu nunaqarfinni savaateqarfinnilu nunalerinermi illuutunut atugassanik atorniarnerni suli tunuarsimaarnerat pissutigalugu. Tapiissutip taama inissisimanerat eqqaarsaatigigaanni taakku sunniutaat eqqarsaatigilluartariaqarput. Siullermik eqqarsaatigisasaavoq tapiissutit tunniunneqartartut pitsaasuummata tamatuma kingunerisarpaa suli taarsigassarsiniarnissamik kaammattuutaallutik tamatumalu kingunerileriaanaavaa annertuvallaamik nunaateqarfimmut aningaasaliinermik. Aappasaanik maannakkut taarsigassarsiniartarnermi nunalerisut akiliisinnaasusiat naliliivigineqarneq ajorpoq. Namminersornerullutik Oqartussat akiligassallit akiligassaminnik taasersuinngitsoorsinnaaneratigut isertitassaraluminnik isertitsinngitsoorsinnaapput. Tamakku pinngitsoorniarlugit siunnersuutigineqarpoq nammineq aallarniutissap qaffaavigineqarnissaa. Tamannalu qaffaaneq pisinnaavoq ukiuni arlaqartuni qaffakkiartuaartinneranik. Tassanilu aallarterlaat immikkut isigineqarnissaat pisariaqarpoq ingerlatsereersunut sanilliullugu. Annertunerpaamik anguniagassasariaqarpoq Namminersornerullutik Oqartussaniit tapiisoqartarnerata atorunnaarsinnissaa namminersortunillu tamanna isumagineqalersillugu.
3. Tunisassiornerup qaffassarnerata nalaani pisariaqarpoq tunisinermut tapiisoqartarnissaa. Taamatut iliuuseqarnikkut savaatillit pikkorinnerit tapiissutinik amerlanernik pissarsissapput taakkuuppummi aamma amerlanernik toqoraavimmut tunisaqartartut. Savanik savaaqqaanillu tunisassiornermi tapeeriaatsit allat atorneqartarput tassalu kinguaassioortunut tapiisarneq aammalu narsaasioortumut tapiissutit, taak-kulu annertunerusumik savanik savaaqqaanillu amerlisaanermut iluaqutaavallaarnatik. Savanik savaaqqaanillu tunisassiornermi akilersinnaanerpaasutut taaneqarsinnaavoq tunisinermi tapiissuteqarnermi tunisassiorneq tamakkiisumik iluaquserneqassamat.

11. Eqikkaaneq

Suleqatigiissitap inerniliinermi tikkuarppaa pisortat sukumiisumik nunalerinermut tunngatillugu qanoq ilusilimmik aningaasaliisassanerlutik nalilersussagaat. Ullumikkut piaqqiortuutunut tunisinermilu tapiisoqartarpoq. Taamatullu ingerlatseriaaseqarnermi tunisassiorneq annertuujuvoq tapiis-suteqarneq peqputaalluni. Taamaattumik taamatut tapeeriaaseq naapertuuttutut oqaatigisariaqarpoq, nunatsinni savaaqqaat 20.000-it missaanniittut tunisassiarineqartarnerini toqoraavimmik akilersinnaasumik ingerlatsinnaanngimmata massakkut amerlassusaat eqqarsaatigalugit. Taamaattumik savaaqqaat amerliartortinnissaat inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut sanilliullugu isigissagaanni,

tunisassiarineqartartut eqqarsaatigalugit, toqoraavik aningaasatigut tapiissuteqanngitsumik ingerlasinnaasoq anguneqarsinnaassagaluarpoq.

Tunisassiornermut atatillugu tapiissuteqartarnerup saniatigut, taarsigassarsititsinikkut tapiisoqartarpoq. Nunaatilinnut taarsigassarsititsisoqartarpoq taarsersugassanik ernialersukkanik aamma taarsigassarsianik erniaqaratillu taarsersugassartaqanngitsunik. Atukkat illuutitut maskiinanullu atornerqartarput, ukiunili ataasiakkaani aamma nerukkaatissanut atukkiisoqartarsimavoq. Taamatut attartornerit savaatilippassuarnut pisariaqarluinnartuupput savaatiliuinnarnissaminnut toqqammaviummata. Akerlianik aamma savaatilippassuit savaatiliuinnarsinnaajunnaassapput, tunisassiornermi tapiissut peerneqassagaluarpat.

Taamaattumik tamanna tunuliaqutaralugu tapiissutit atatiinnarneqarnissaat inuussutissarsiornermut eqqartorneqartumut pisariaqarluinnarpoq, inuiaqatigiilli aningaasaqarnerat isiginiassagaanni pisariaqarpoq Naalakkersuisut aningaasat tungaatigut ikiorsiissuteqassagunik, savaateqarnermik inuussutissarsiuteqartut ataasiakkaat aallaavigalugit naliliisnaannissaat. Siullermik silatusaarnerussaaq savaatillip aningaasatigut inissisimanera misissuiffigissallugu, taamaaliornikkummi assersuutigalugu aningaasanik atukkiussanik taarsiisnaajunnaarneq pinngitsoorneqarsinnaammat. Aningaasanik taarsigassarsititsisarnerup qanoq ittuunera apeqqutaatillugu eqqarsaatigisariaqartunut ilaavoq aningaasat taarsigassarsiaritinneqartut ingerlatsinerup atuutsinneqartup annertusineqarnissaanut imaluunniit sanaartukkanut atortorissarutinillu aserfallatsaalinermut atornerqassanersut. Ingerlatsineq massakkut piusoq imminut akilersinnaanngippat eqqarsaatigineqartariaqarpoq aningaasanik taarsigassarsititsineq savaatillip ingerlatsineranut qanoq iluaqutaatigisnaanersoq. Aningaasanik taarsigassarsititsineq aningaasaqarnermut pitsannorsaataasinnaappat, immikkut nalilileneq apeqqutaatillugu aningaasanik taarsigassarsititsineq aaliangiiffigineqassaaq. Tamatuma soorunami kingunerissavaa savaatillit ilaat aningaasanik taarsigassarsinissaminnut itigartinneqartalernissaat, kisiannili tamatumap aamma kingunerissavaa savaatillit aningaasaqarnikkut inissisimalluartut aningaasanik taarsigassarsinissaq eqqarsaatigalugu periarfissagissaarnerulissasut. Piffissaq qaninnerusoq eqqarsaatigalugu taamatut aaliangernerup kingunerisnaavavaa tunisassiornerup ataatsimut isigalugu nakkariaateqarneranik, savaateqarfiimmi ilaat matuneqartariaqassammata. Piffissamulli ungasinnerusumut isiginiassagaanni tunisassiornerup ataavartinneqarnissaa allaallumi annertusineqarsinnaanera periarfissaavoq, savaateqarfiit matuneqarumaartut savaatillit ingerlalluartut ingerlatsinermik tigusinissaat akuerisnaassappatigut, taama iliornikkullu ingerlatarisimasatik tunniullugit. Tamanna ilusilimmik ineriartornissamut aallarniutaasinnaavoq, inuussutissarsiornerullu eqqartorneqartup ataatsimut isigalugu aningaasatigut sinneqartoorfiusinnaanngornissaanut aqutissiuuisinnaalluni, savaatilinnut ataasiakkaanuinnaanngitsoq aammalu inuiaqatigiinnut tamanut iluanaarutaasinnaasumik.

Nutaamik taarsigassarsinissami taaneqareersutut piumasaqaatissat aalajangersimasuusariaqanngilat, taamaallaalli savaatillit ataasiakkaat piginnaasaat ataasiakkaartumillu nalilersuinikkut aammalu taarsigassarsiniarnermi sorlermi attartornissaq apeqqutaatillugu nalilersuisarnikkut pisinnaasariaqarput. Pitsaanerpaasinnaagaluarporli Namminersornerullutik Oqartussat aningaaserivittut taarsigassarsiniarfittut unitsinneqarpat.

Nalunaarusiamut inerniliunneqartariaqarpoq suli ukiorpassuarni nunalerinermut tunngatillugu tapiissutinik isumalluuteqarnissaq. Nalunaarusiami naatsorsorneqareersimavoq qanoq annertutigisunik pisortaniit tapiissutinik taarsigassarsianillu pisariaqartitsisoqarnerasoq, ingerlatseriaaseq maannamut atuuttoq ingerlatiinnassagaanni. Kisiannili nunalerinikkut inuussutissarsiutip akilersinnaasumik ingerlalerinissaannik anguniagaqaraanni pisariaqarpoq nunalerinermut tapersiisarnerup nutaamik naliliivigineqarnissaa tassuunakkut siunissami akilersinnaasumik ingerlatsinissaq salliutillugu naliliinermi aallaviussalluni.

Piffissaq qaninneq isigalugu aammalu savaatillit siunissaat eqqarsaatigalugu ullutsinnut naleqqutumik toqoraaveqarnissaq pisariaqartinneqarpoq, savaaqqat savaatillit tunisassiarisaat tamakkerlugit eqaatsumik suliarinniffiusinnaasumik, kiisalu tunitsivissat pioreernissaat pisariaqartinneqarput. Ullumikkut inissisimaneq imaappoq, Neqi A/S suliffeqarfik pigineqarfini KNI A/S aqqutigalugu savaaqqanik tunisassiornermut aqqutissiuisuulluartausup ukiumut 3 – 4 mio. kr. missiliorlugit amigartooruteqartarsimamera pissutigalugu KNI A/S-mik piginnittut (Namminersornerullutik Oqartus-sat) peqquneqarsimmamata Neqi A/S unitsiinnarneqassasoq. Killiffik savaatilinnut kipiluttunartuuvoq, Neqip toqoraavia nunatsinni kisiartaalluni savaatillit tunisassiaanik tamakkiisumik suliarinniffiusinnaammat qanorlu ingerlariaqqittoqarnissaa suli aalajangiiffigineqanngimmat.

Grønlandske fårestalde, kapacitet og anvedelsegrad:

Type: 1=GTO, 2=SAP, 3=ARCTIC, 4=Selvbyg, 5=

Bilag 1

Reg.nr.	Type	Årgang	Antal fag	Str. m2	Potent.antal dyr	Antal dyr	% udnyttelse	Indlagt vand
0102	GTO	1974	10	411,00	440	296	67	Nej
0103	GTO	1979	10	411,00	440			Delvis
	Lade/stald	SAP	1985	5	158,75	180		Nej
	Lade		4	127,00				
					620	477	77	
0104	GTO	1984	8	328,80	352	447	127	Delvis
0105	GTO	1982	6	246,60	264			Nej
	Selvbyg	1979		81,00	103			Nej
	Lade	Arctic	1996	5	348,75			
					367	378	103	
0106	Selvbyg	1986	9	307,44	500	494	99	Delvis
	Arctic		5	348,75				
0302	GTO	1979	7	287,70	308			Delvis
	Lade/stald	Selvbyg	1978	7	180,00	78		
					386	580	150	
0304	SAP	1987	11	349,25	396			Delvis
	Selvbyg	1983	-	216,00	183			Nej
					579	458	79	
0305	GTO	1984	7	287,70	308	386	125	Delvis
	Lade	A-L stål A/S	5	350,00				
0306	Selvbyg	1986	-	67,50				
	Selvbyg	1989	-	33,00				
	GTO	1983	10	411,00	440			Delvis
	Arctic		6	418,50	408			Delvis

	Lade	Selvbyg			240,00				
						848	787	93	
0308		GTO	1979	10	411,00	440			Delvis
		SAP	1988	11	349,25	396			Delvis
	Lade	Arctic	1991	5	348,75				
						836	679	81	
309		GTO	1981	8	328,80	352			Ja
		GTO	1980	7	287,70	308			Ja
		SAP	1989	9	285,75	324			Nej
	Lade	Arctic		5	348,75				
						984	659	67	
0310		GTO	1984	10	411,00	440			Delvis
	Lade/stald	Selvbyg	1990		165,00	84			Delvis
						524	605	115	
0312		GTO	1980	10	411,00	440			Delvis
		Selvbyg	1965	-	330,00	377			Delvis
	Lade	Arctic		5	348,75				
						817	519	64	
0401		GTO	1986	7	287,70	308			Delvis
		GTO	1980	8	328,80	352			Delvis
						660	417	63	
0403		GTO	1981	7	287,70	308			Nej
		GTO	1981	7	287,70	308			Nej
	Lade	Rundbue	1988	12	207,00				
						616	338	55	
0406		GTO	1984	7	287,70	308	335	109	Delvis
	Lade	Arctic	1992	4	279,00				
0407		GTO	1980	7	287,70	308			Delvis
		Arctic	1991	4	279,00	272			Delvis

	Lade Arctic		2	139,50				
					580	560	97	
0408	GTO	1986	7	287,70	308		0	Nej
0503	Træ&Byg	1996	7	784,35	780	604	77	Ja
	Træ&Byg		5	560,25				
0601	GTO		6	246,60	264			Delvis
	GTO		10	411,00	440			Delvis
	Lade Arctic		5	348,75				
					704	721	102	
0701	Arctic		6	418,50	408	423	104	Delvis
	Lade Arctic		4	279,00				
0901	GTO	1980	7	287,70	308	345	112	Nej
	Lade Arctic	1993	4	279,00				
0902	Selvbyg	1977		616,00	629	584	93	Delvis
	Lade Selvbyg							
0903	GTO	1983	6	246,60	264		0	Nej
0904	GTO	1983	7	287,70	308		0	
1005	GTO	1983	10	411,00	440	381	87	Delvis
1008	Arctic		7	488,25	476	471	99	Delvis
	Lade Selvbyg		4	270,00				
1010	Arctic		7	488,25	476	357	75	Delvis
	Lade Arctic		5	348,75				
1101	Selvbyg	1955	-	256,00	266	218	82	Nej
1201	GTO	1987	9	369,90	396	442	112	Delvis
	Lade Arctic	1989	4	279,00				
1301	Selvbyg	1935	-	231,00				
	GTO	1977	6	241,20				
	Selvbyg	1955	-	97,50				
	Ny	1997		570,00	760	316	42	Ja

	Lade							
1901	Træ&Byg	1997	5	560,25	555	444	80	Delvis
	Lade Træ&Byg	1997	4	448,20				
2001	GTO	1980	7	287,70	308			Delvis
	FR-TECH	1998	3	272,16	210			Delvis
					518	452	87	
2002	GTO	1980	7	287,70	308	292	95	Delvis
	Lade Arctic		4	270,00				
2102	Selvbyg	1953	-	384,00				Delvis
	GTO	1983	6	246,60	264		0	
2103	Arctic	1995	8	558,00	544	334	61	Delvis
2201	Selvbyg	1961	-	60,00	64			
	Selvbyg	1953	-	288,00	243			
	GTO	1978	7	287,70	308			Delvis
	Arctic	1994	4	279,00	272			Delvis
	Lade Arctic		3					
	Lade Rundbue	1987	12	207,00				
					887	557	63	
2203	Arctic	1995	7	488,25	476	415	87	Delvis
			4	279,00				
2204	SAP	1990	16	508,00	576	515	89	Delvis
	Lade Arctic		4	279,00				
2302	Arctic	1991	6	418,50	408	351	86	Delvis
			4	279,00				
2303	GTO	1981	10	411,00	440		0	
2306	Træ&Byg	1999	6	672,30	667		0	
	Lade Træ&Byg	1999	3	336,15				
2310	Arctic	1990	10	697,50	680	605	89	Ja

	Lade Arctic		4	279,00				
2401	GTO	1985	7	287,70	308		0	Delvis
	GTO	1985	8	328,80	352		0	Delvis
	Lade GTO							
					660	339	51	
2501	SAP	1989	9	285,75	324	308	95	Nej
	Selvbyg	1970		180,00	240		0	Nej
2502	GTO	1981	6	246,60	264		0	Delvis
	Arctic	1998	4	279,00	272			Delvis
	Lade Arctic	1998	3	209,25				
	GTO	1982	6	246,60	264			Nej
					800	415	52	
2602	Arctic	1993	8	558,00	544		0	
	GTO	1983	6	246,60	264			
					808	537	66	
2801	Selvbyg	1970	-	286,00	283		0	
2803	Selvbyg	1986	-	84,00	100		0	
3401	GTO	1986	10	411,00	440	400	91	Nej
	Lade Selvbyg			90,00				
3402	GTO	1983	7	287,70	308	243	79	Nej
3403	Selvbyg	1970		390,00	360	360	100	Nej
	Lade Selvbyg	1960		78,00				
5603	Selvbyg				200	213	107	Nej
5604	Selvbyg				70	68	97	Nej
					39.357	20.125	51	